

„Kształtowanie postaw patriotycznych”

*Raport
z ewaluacji wewnętrznej
Przedszkola Nr 351
im. Wandy Chotomskiej
w Warszawie*

Zespół ewaluacyjny:

Koordynator: Monika Dudzińska
Członkinie zespołu: Agata Banaszek
Jowita Dudzik
Magdalena Kant - Dzieszowska
Marta Szaniawska – Szopa
Dorota Włodarczyk

Wymaganie 5: Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne.

- + w oparciu o cele wychowania przedszkolnego i /15/ obszar podstawy programowej – *Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne*
- + *Przedmiot ewaluacji* – *kształtowanie postaw społecznych poprzez realizację treści programowych obejmujących wychowanie obywatelskie i patriotyczne*

Charakterystyka wymagania 5 – z dostosowaniem uwzględniającym kierunki polityki oświatowej państwa dotyczących: *Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości oraz założenia podstawy programowej.*

+ *Poziom podstawowy*

W przedszkolu podejmuje się działania dydaktyczno – wychowawcze mające na celu wzmocnienie właściwych zachowań, w tym zachowań patriotycznych.

W przedszkolu kształtuje się postawę odpowiedzialności dzieci za działania mające na celu kształtowanie postaw społeczno-obywatelskich i patriotycznych. Podejmowane działania wychowawczo- dydaktyczne są monitorowane oraz w razie potrzeb, modyfikowane.

+ *Poziom wysoki*

W przedszkolu wspólnie z rodzicami analizuje się i podejmuje działania dydaktyczno – wychowawcze, mające na celu wzmocnienie właściwych zachowań.

Ocenia się ich skuteczność oraz w razie potrzeb modyfikuje. Dzieci wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych, a tym samym kształtuje się u nich postawa świadomego obywatela i patrioty.

- + *Kryteria*: powszechność działań, znajomość, analiza, stosowanie

+ *Pytania kluczowe /badawcze/:*

1. Czy przedszkole podejmuje działania w celu rozwijania i kształtowania postaw społecznych?
2. W jaki sposób realizowane są założenia podstawy programowej w obszarze dotyczącym wychowanie obywatelskiego i patriotycznego podczas kształtowania postawy świadomego „małego obywatela” i patrioty?

3. Jakie i jak często prowadzi się działania z dziećmi upowszechniające realizację zamierzeń dotyczące wychowania obywatelskiego i patriotycznego?

 Cel ewaluacji: *kształtowanie postaw społecznych poprzez realizację treści programowych obejmujących wychowanie obywatelskie i patriotyczne.*

 Próba badawcza:

1. *Nauczyciele przedszkola nr 351 im. Wandy Chotomskiej*
2. *Rodzice dzieci z przedszkola nr 351 im. Wandy Chotomskiej*
3. *Analiza dokumentów*

 Narzędzia badawcze:

1. *Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli*
2. *Kwestionariusz ankiety dla rodziców*

I. WPROWADZENIE

Uzasadnienie potrzeby ewaluacji.

Patriotyzm wyraża się poprzez przywiązanie do swojej Ojczyzny, regionu, znajomość symboli narodowych, obyczajów, kultury, szacunek dla ludzi i miejsc pamięci narodowej. Kształtowanie odpowiednich postaw patriotycznych jest niezwykle istotne, aby rozwój osobowości dziecka przebiegał harmonijnie. Ogromna odpowiedzialność spoczywa na rodzicach i nauczycielach, którzy rozbudzają przywiązanie do kraju w nowych pokoleniach Polaków.

1. Cele ewaluacji.

Ewaluacja patriotyczna realizowana w roku szkolnym 2018/2019 ma na celu sprawdzenie, czy w należyty sposób propagujemy realizację treści dotyczących kształtowania postaw patriotycznych. Podjęte działania pozwolą na przybliżenie stopnia realizowanych treści patriotycznych, promowania odpowiednich postaw zwiększających świadomość narodową oraz tradycji i symboli narodowych.

2. Opis ewaluacji.

W ewaluacji wzięli udział nauczyciele oraz rodzice z przedszkola nr 351 im. Wandy Chotomskiej w Warszawie.

Założeniem ewaluacji jest realizacja treści patriotycznych w oparciu o Koncepcję Przedszkola, Statut Przedszkola, Roczny Plan Pracy Przedszkola, dzienniki zajęć. A także poziom uświadomienia rodziców o realizowanych treściach z zakresu kształtowania postaw patriotycznych.

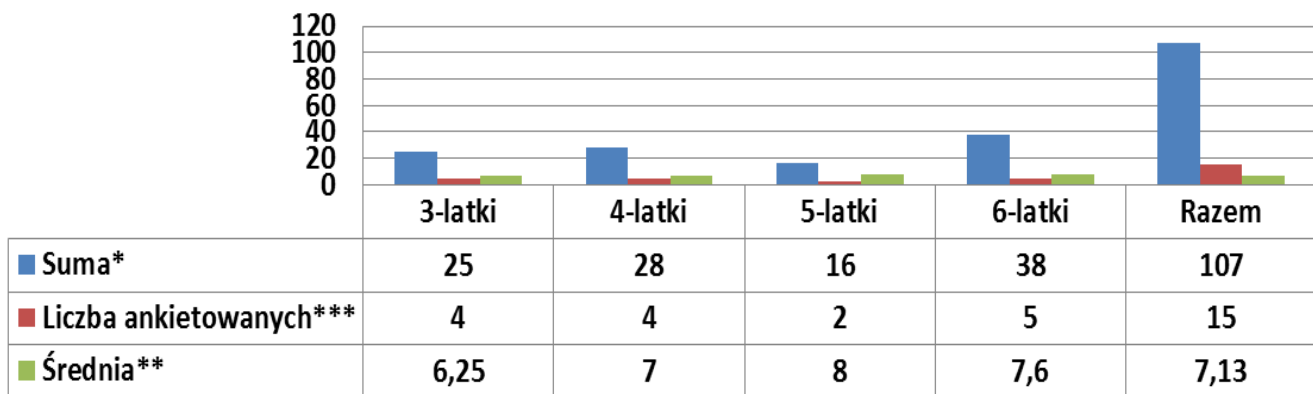
II. OCENA WYNIKÓW

1. Analiza dokumentów:

Dokonano analizy dokumentów – dzienniki zajęć dydaktyczno- wychowawczych w poszczególnych grupach wiekowych, plany współpracy z rodzicami, plany miesięczne w poszczególnych grupach wiekowych oraz podsumowanie wyników badania ankietowego.

Graficznie analiza przedstawia się następująco:

Czy realizuje Pani tematykę patriotyczną?

* Nie wszyscy ankietowani podali liczbę zrealizowanych tematów.

**Tylko ankietowani którzy podali dokładną liczbę zrealizowanych tematów.

***Średnia dla ankietowanych którzy podali dokładną liczbę zrealizowanych tematów.

Prawdopodobnie średnia została zaniżona. Nie zostali uwzględnieni ankietowani którzy na pytanie udzielili odpowiedzi: „wiele” lub nie podali dokładnej liczby, ale wypisali tematy (30).

Z przeprowadzonej analizy dokumentów wynika, że przedszkole podejmuje działania w celu rozwijania i kształtowania postaw społecznych. Działania te realizowane są poprzez założenia podstawy programowej w obszarze dotyczącym wychowania obywatelskiego i patriotycznego w oparciu o dokumentację:

- Koncepcję Pracy;
- Roczny Plan Pracy;
- Plan współpracy z rodzicami;
- Dzienniki zajęć dydaktyczno- wychowawczych;

Spośród analizy wszystkich dzienników 100% nauczycieli realizuje tematykę patriotyczną, a w ciągu bieżącego roku szkolnego zostały zrealizowane następujące tematy:

- „Polak mały”
- „Jestem Polakiem”
- „Stolica Polski – Warszawa”
- „Flaga Polski”
- „Kto ty jesteś? Polak mały”
- „Polska nasz dom”
- „Święto niepodległości”
- „Mój dom”
- „Moja miejscowość, mój region”
- „Moja ojczyzna”
- „Biało – czerwona flaga”
- „Polskie symbole narodowe”
- „Kolory na mapie”
- „Miasta i wsie”
- „Dlaczego trzeba flagę szanować”
- „Jak powstała Warszawa?”
- „Wyruszamy na wycieczkę po Polsce”
- „Wiem, gdzie Wisła jest na mapie”
- „Jestem patriotą”
- „Hymn Polski”
- „Przyroda w mieście”
- „Moje miasto – mój Ursynów”
- „Dzień Ziemi – mały ekolog, czyste lasy i woda”
- „Muzyka Fryderyka Chopina”

- „Kraków – miasto królewskie”
- „Miasta, miasteczka i wieś”
- „Poznajemy kraje Unii Europejskiej”
- „Płynie Wisła, płynie”
- „Krajobraz Polski”
- „Legendy warszawskie”
- „Bohater – Józef Piłsudski”
- „100. Rocznica odzyskania niepodległości”
- „Warszawska syrenka”
- „Święta majowe”
- „Polskie stroje ludowe”
- „Małe ojczyzny”
- „Regiony Polski”
- „Jesteśmy Europejczykami”
- „Odwiedzamy miejsca pamięci narodowej”
- „W malowanej skrzyni – twórczość ludowa”
- „Hejnał z wieży mariackiej”
- Wycieczki po Warszawie
- „Poznanie polskich pieniędzy”
- Nauka wierszy i piosenek o tematyce patriotycznej

Świętując 100. Rocznicę odzyskania niepodległości najstarsze grupy w sali ruchowej (pozostałe grupy w swoich salach) w ostatnim dniu roboczym przed rocznicą zebrały się i o godz. 11:11 zgodnie z wytycznymi z Ministerstwa Edukacji Narodowej odśpiewały „Mazurek Dąbrowskiego” – hymn Polski.

Roczny Plan Paracy przedszkola na rok szk. 2018/2019 nie zawierał wyszczególnionych treści patriotycznych, mimo to każda z grup planując miesięczną pracę uwzględniała tematy z zakresu kształtowania postaw patriotycznych.

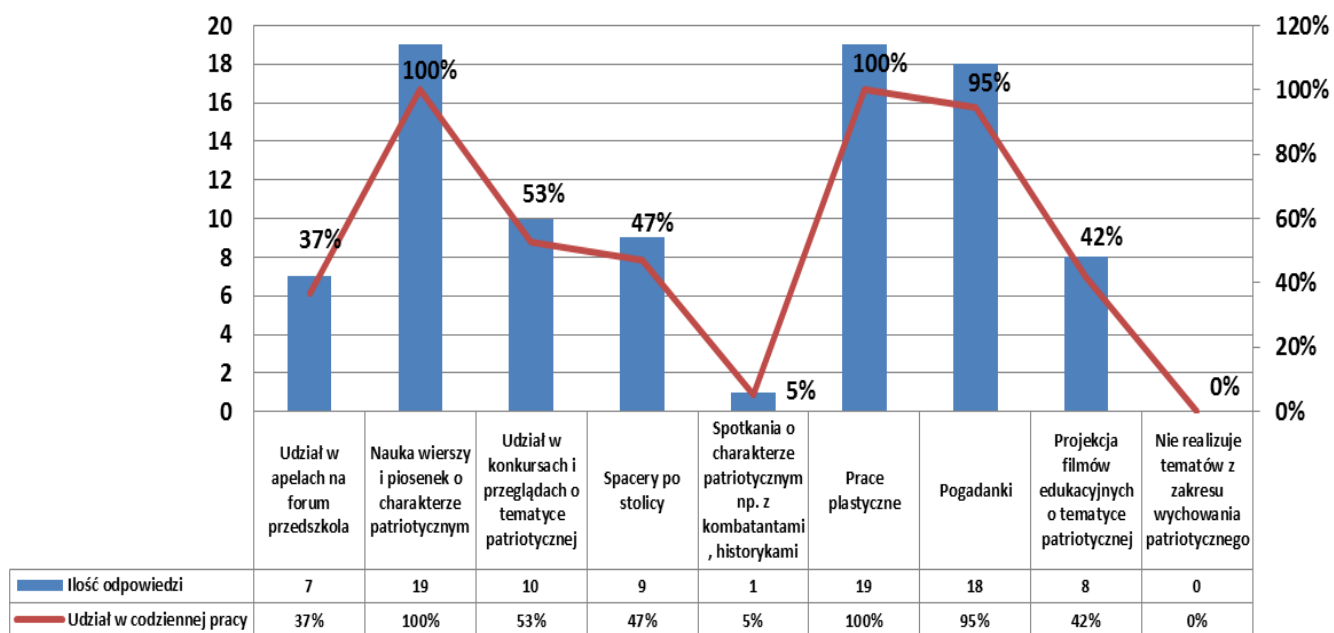
Dzięki wszystkim wyżej wymienionym działaniom przedszkole kształtuje u swoich wychowanków postawy świadomego obywatela, patrioty.

2. Wyniki badania ankietowego nauczycieli

Nauczyciele wspomagają rozwój wychowanków poprzez kształtowanie postaw społecznych, tolerancji i szacunku dla innych, uczą pozytywnych zachowań. Wszyscy badani nauczyciele kształtują postawy patriotyczne, bycia członkiem dużej i małej społeczności oraz przywiązania do regionu. Postawy te rozwijają poprzez prowadzenie zajęć dydaktyczno- wychowawczych, udział w uroczystościach, wycieczkach. Nauczyciele informują rodziców o działaniach dotyczących rozwijania postaw patriotycznych i obywatelskich – tematy ujmowane w miesięcznych planach pracy wywieszane na tablicach grupowych, informowanie o wycieczkach, udziałach w konkursach, informacje na stronie internetowej przedszkola (zdjęcia z wycieczek w galeriach grupowych), informacje w gazetce przedszkolnej „Przedszkolaczek”.

Z przeprowadzonych badań wynika, że nauczyciele podejmują zróżnicowane formy wychowania patriotycznego. Poniżej przedstawione zostały wyniki graficzne oraz opis odpowiedzi udzielonych przez nauczycieli przedszkola nr 351 im. Wandy Chotomskiej.

Które z form wychowania patriotycznego podejmuje Pani w codziennej pracy?

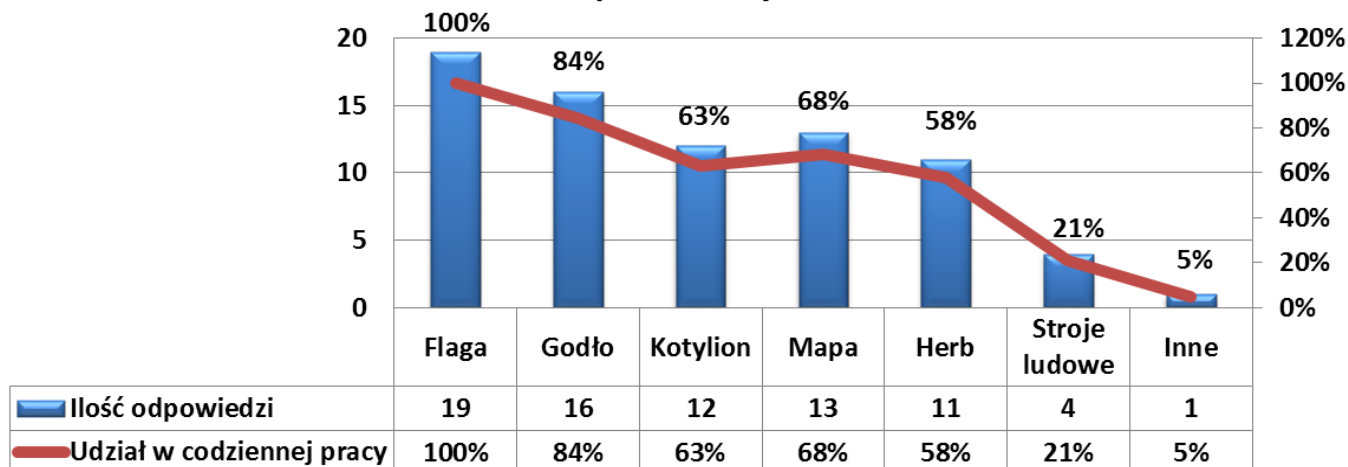

Jak widzimy najczęstszymi formami wybieranymi przez nauczycieli jest: nauka wierszy i piosenek o tematyce patriotycznej oraz prace plastyczne i pogadanki. Następnymi w kolejności wybieranymi formami są: konkursy, wycieczki – spacery po Warszawie oraz projekcje filmów dla dzieci. Natomiast rzadziej korzystano z udziału w apelach czy spotkaniach o charakterze patriotycznym np. z kombatantami czy historykami. Spośród badanych nauczycieli 3 wybrało legendy, baśnie/bajki i zagadki.

Następnie nauczyciele zostali zapytani o formy wybieranych prac plastycznych.

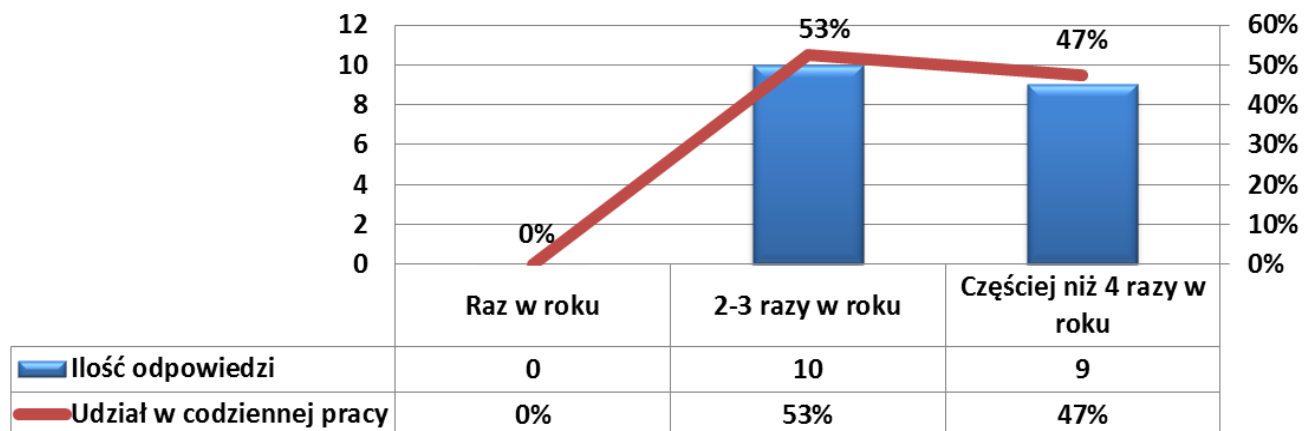
Jeżeli wykonuje Pani prace plastyczne o charakterze patriotycznym, jakie formy Pani stosuje?

Spośród zapytanych wszyscy ankietowani nauczyciele wskazali flagę. Często wybierają również godło, mapę kotyliion i herb. Natomiast co 5 ankietowany nauczyciel wybiera stroje ludowe, a jeden wskazał wycinanki.

Nauczyciele zapytani o częstotliwość poruszania tematyki z zakresu wychowania patriotycznego podzielili się prawie po połowie.

Jak często realizuje Pani tematy z zakresu wychowania przedszkolnego?

Spośród nauczycieli biorących udział w badaniu 53% porusza tę tematykę 2-3 razy w roku, a 47% częściej niż 4 razy w roku szkolnym. Możemy zatem stwierdzić, iż zagadnienia z zakresu

wychowania patriotycznego w naszym przedszkolu są często poruszonymi zagadnieniami podczas zajęć edukacyjnych.

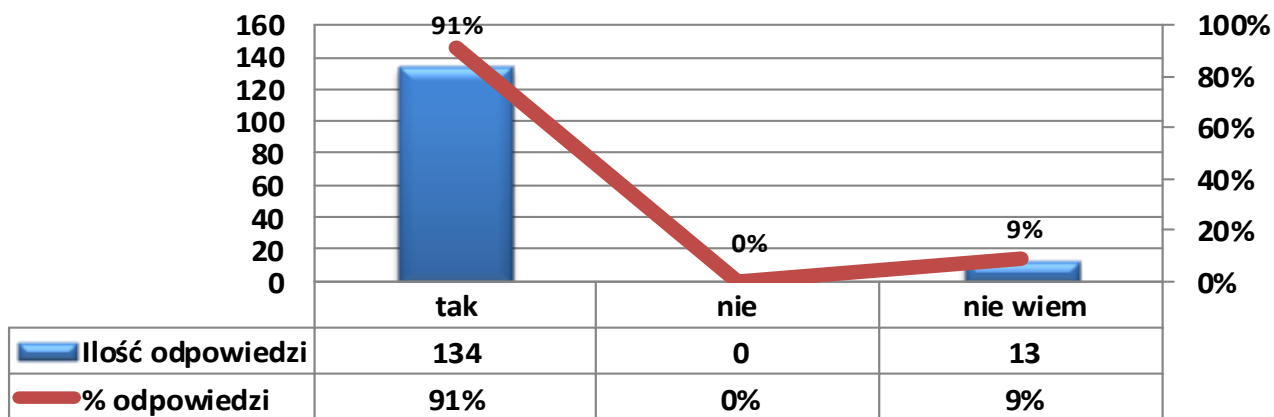
Podsumowanie:

Nauczyciele przedszkola nr 351 im. Wandy Chotomskiej w Warszawie w 100% podejmują działania mające na celu kształtowanie postawy świadomego obywatela – patrioty. Każda z grup w planowaniu miesięcznej pracy uwzględnia tematy związane z wychowaniem patriotycznym i sukcesywnie realizuje je w ciągu całego roku szkolnego.

3. Wyniki badania ankietowego rodziców

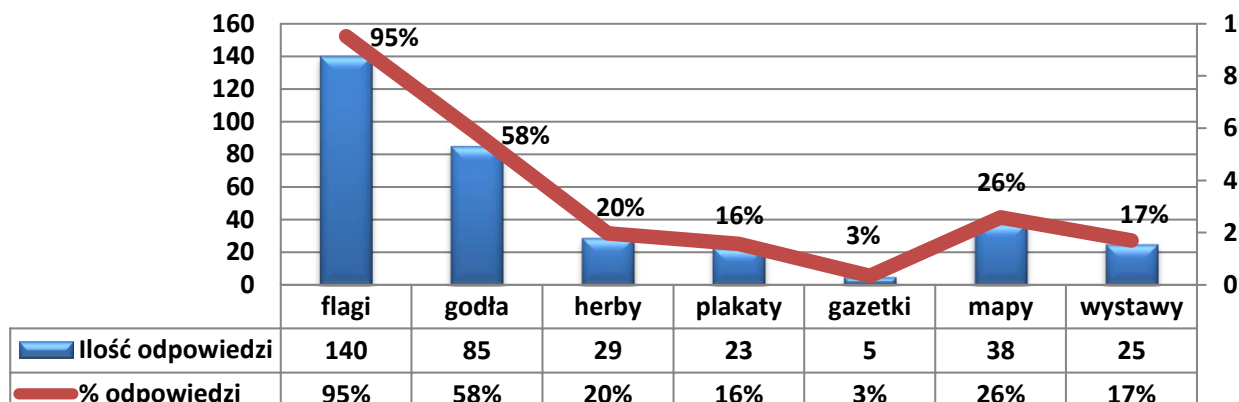
Zapytaliśmy również rodziców naszych wychowanków jak odbierają realizację zagadnień z wyżej wymienianego zagadnienia. Zebrane wyniki przedstawiają się następująco:

Czy wg Pani/Pana wiedzy są realizowane w grupie przedszkolnej założenia dotyczące wychowania patriotycznego?

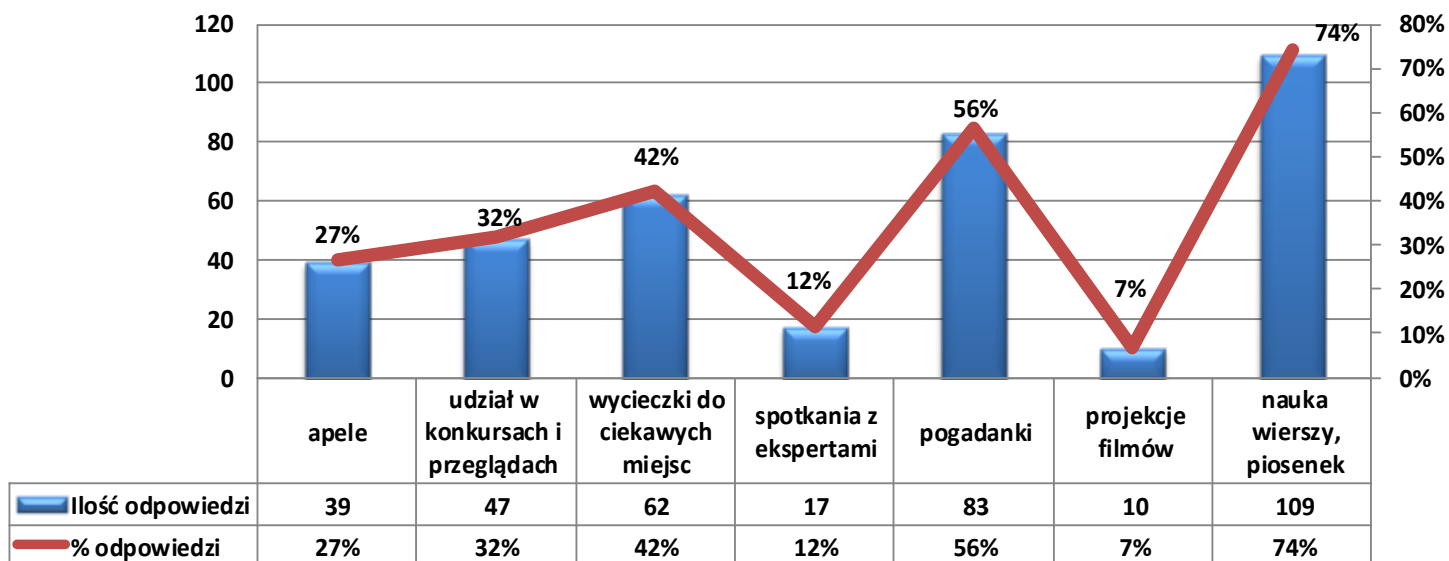
Ponad 90% rodziców potwierdza, że są realizowane zagadnienia o charakterze patriotycznym, nikt nie zaprzecza, natomiast 13 rodziców, co stanowi niestety 10% nie wie, czy takie zajęcia przedszkole realizuje.

Jakie prace plastyczne o charakterze patriotycznym były/są realizowane w grupie?

Zapytaliśmy również rodziców o to, jakie prace o charakterze patriotycznym wykonywane były/są w grupie, do której uczęszcza dziecko i prawie wszyscy wymieniają na pierwszym miejscu flagę, ponad połowa wymieniła godło. Co czwarty pytany rodzic wymienia mapę, a co piąty herb. Niespełna 20 % wymienia plakaty i wystawy a tylko 5 rodziców (3%) wymieniła gazetki. Możemy również tutaj zaobserwować, że część rodziców spośród tych, którzy nie wiedzą czy w grupie są realizowane tematy o charakterze patriotycznym wskazują prace plastyczne o tym świadczące.

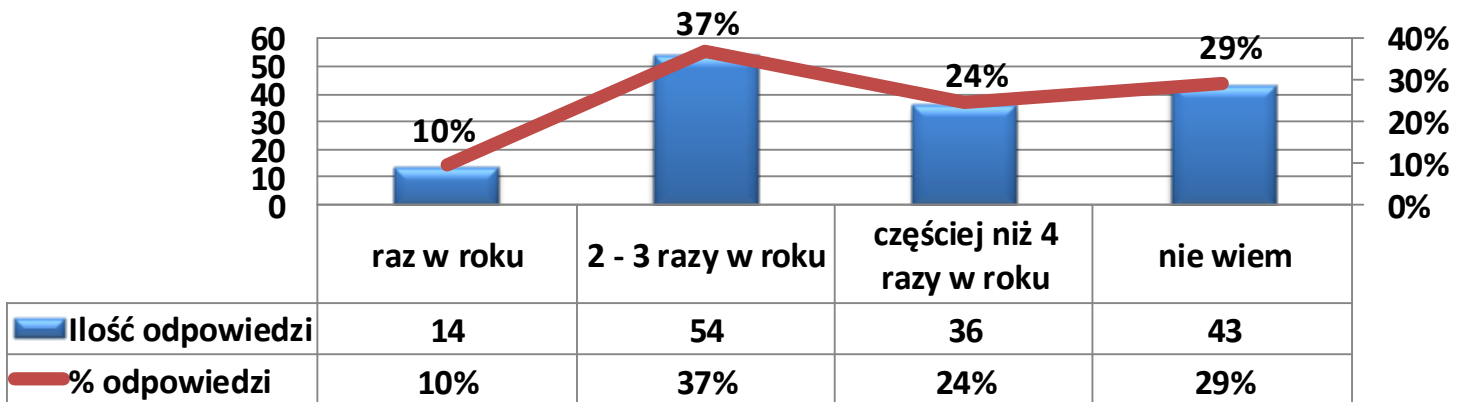
Jakie aktywności o charakterze patriotycznym były/są realizowane w grupie?

Natomiast na pytanie dotyczące o charakter podejmowanych aktywności ponad 70% ankietowanych rodziców wskazuje naukę wierszy i piosenek, ponad połowa pogadanki w grupie, a niespełna połowa wskazuje wycieczki do ciekawych miejsc. Nieco ponad

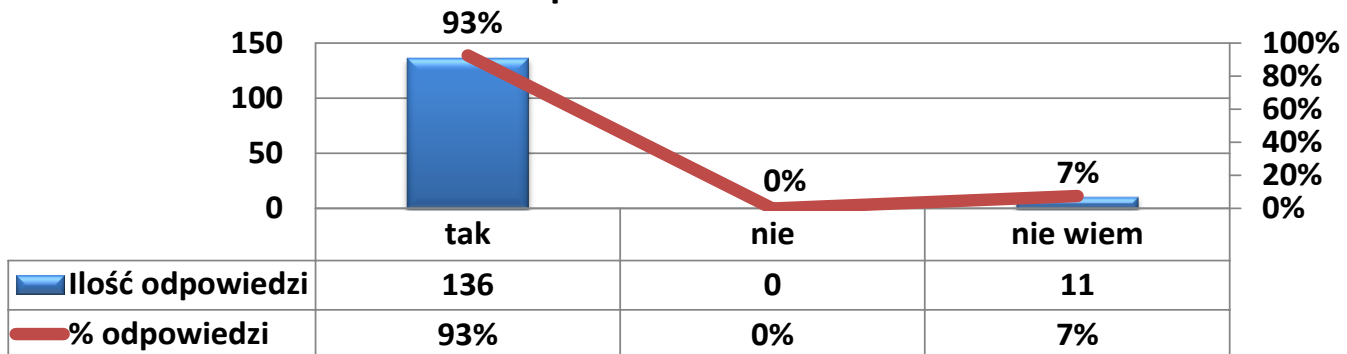
30% zauważa udział w konkursach i przeglądach, a prawie 30% wskazuje apele. Spośród rodziców udzielających odpowiedzi 17 i 10, co odpowiednio stanowi 12% i 7% wskazali spotkania z ekspertami z badanej dziedziny oraz projekcje filmów.

Jak często wg Pani/Pana wiedzy były/są realizowane zajęcia o tematyce patriotycznej?

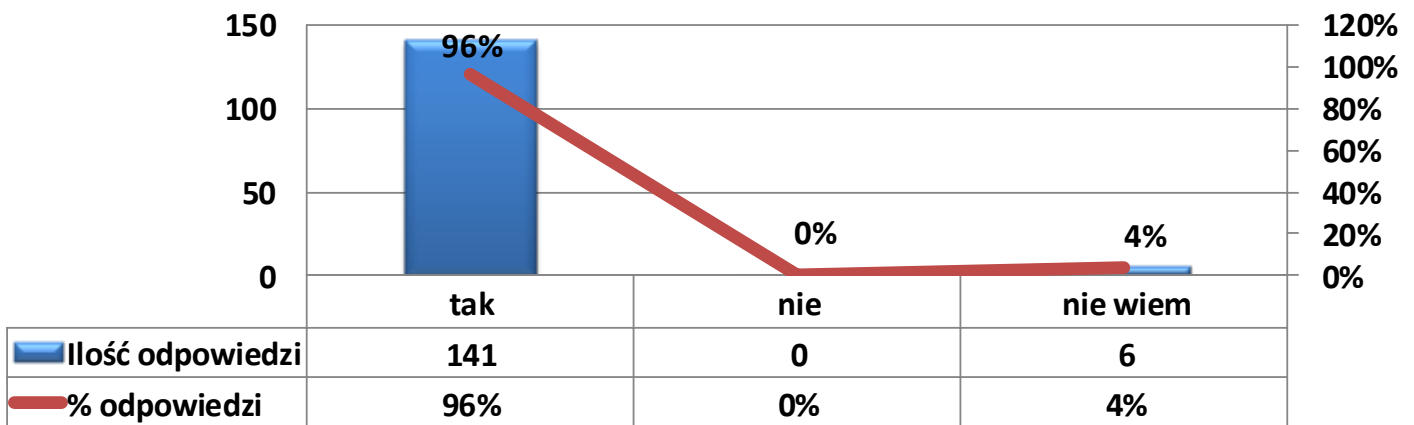
Rodzice zapytani o częstotliwość poruszania zagadnień z wychowania patriotycznego najczęściej wskazali dwa do trzech razy w roku (37%), 43 rodziców (29%) nie wie jak często są takie zajęcia prowadzone. Co czwarty zapytany rodzic twierdzi, że częściej niż 4 razy w roku, a 10% ankietowanych zauważa takie treści raz do roku.

Czy dziecko jest zapoznawane z treściami patriotycznymi w przedszkolu?

Natomiast rodzice zapytani o to, czy dziecko jest zapoznawane z treściami patriotycznymi w przedszkolu niemal w 100% twierdzą, że tak. Nikt nie udzielił odpowiedzi negatywnej, zaś 7% nie wie czy dziecko jest zapoznawane z treściami patriotycznymi.

Czy dziecko rozpoznaje symbole narodowe (godło, hymn, flaga)?

Podobnie przedsawiają się wyniki badań, gdy rodzice zostali zapytani o to, czy dziecko rozpoznaje symbole narodowe takie, jak: godło, hymn, czy flaga.

Niemal 100% ankietowanych rodziców stwierdziło, że tak, nikt nie zanegował, a jedynie 4%, czyli 6 rodziców nie potrafi określić, czy jego dziecko rozpoznaje wyżej wymienione symbole.

Podsumowanie:

Zdecydowana większość rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola nr 351 im. Wandy Chotomskiej w Warszawie potwierdza, że w przedszkolu realizowane są tematy z zakresu wychowania patriotycznego. Zaskakującym wynikiem ankiet wypełnianych przez rodziców jest fakt, iż jest % rodziców, którzy udzielili odpowiedzi „nie wiem“ na pytania dotyczące, czy przedszkole realizuje tematy z powyżej wymienionego zagadnienia i jednocześnie padają odpowiedzi potwierdzające konkretne działania dotyczące tego zagadnienia. Może to świadczyć o tym, iż rodzice nie czytają wywieszanych miesięcznych planów pracy.

W większości rodzice potwierdzają, że dzieci rozpoznają i wykonują symbole Polski oraz uczestniczą w wycieczkach i innych przedsięwzięciach realizujących kształtowanie postawy atriotycznej.

III. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Kształtowanie postaw społecznych dziecka, jest ściśle związane z procesem wychowania. Proces ten, kształtuje osobowość ludzką, wyzwala cechy charakteru, kształtuje intelekt oraz rozwój fizyczny i psychiczny młodego człowieka. Cechy te kształtuje się w procesie dydaktyczno – wychowawczym. Z analizy ankiet przeprowadzonych wśród rodziców i nauczycieli wynika, że przedszkole przywiązuje duże znaczenie do organizowania działań edukacyjnych sprzyjających kształtowaniu i uzyskiwaniu pożądanych postaw – w analizowanym przypadku postawy małego patrioty. Analizując dokumentację przedszkolną oraz kwestionariusze ankiet możemy stwierdzić, iż:

- ✚ normy zachowań patriotycznych zawarte są w Statucie Przedszkola oraz Koncepcji Pracy.
- ✚ miesięczne plany pracy realizowane przez nauczycieli w poszczególnych grupach zawierają treści patriotyczne
- ✚ nauczyciele podejmują działania wychowawcze mające na celu wzmocnienie właściwych postaw patriotycznych.
- ✚ odpowiednie postawy patriotyczne kształtowane są podczas wycieczek, poprzez konkursy, wystawy prac plastycznych oraz kontakt z osobami, które przybliżają dzieciom treści patriotyczne.

REKOMENDACJE

1. Na początku roku szkolnego, podczas zebrań należy przypominać rodzicom, że w przedszkolu realizowane jest wychowanie patriotyczne.
2. Należy rodzicom przypominać i zachęcać do zapoznawania się z miesięcznymi planami pracy.
3. Należy uwzględnić zagadnienia z zakresu wychowania patriotycznego w Rocznym Planie Pracy

4. Warto aktywizować rodziców do zaangażowania się w działania mające na celu wzmocnienie postaw i działań patriotycznych u dzieci.
5. Należy stale uświadamiać wychowankom jak ważne jest poszanowanie symboli narodowych.
6. Wskazane jest, by nauczyciele stale podejmowali działania wychowawcze mające na celu wzmacnianie właściwych postaw patriotycznych.
7. Należy nawiązać, utrzymywać i rozszerzać kontakty z instytucjami zewnętrznymi w ramach realizowania treści patriotycznych.

Raport został opracowany przez zespół ewaluacyjny w składzie:

Koordinator: Monika Dudzińska

Członkinie zespołu: Agata Banaszek

Jowita Dudzik

Magdalena Kant - Dzieszowska

Marta Szaniawska – Szopa

Dorota Włodarczyk